

GAZETA LWOWSKA.

Z dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez pocztą: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

Insercya w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza — Reklamacje są wolne od opłaty pocztowej.

Telegram Gazety Lwowskiej.

Wiedeń, 16. września. „Jener. Koresp.“ występując przeciw tendencyjnym przez dzienniki rozsiewanym pogłoskom o zamierzonym zaprowadzeniu instytucji „gaugrafów“ zapewnia, że rząd w tym względzie innego nie ma zamiaru, jak tylko przeprowadzenie ustanowionej w ustawie państwa zasady gmin powiatowych we wszystkich krajach. gdzie stosunki za tem przemawiają, i to za przyzwoleniem sejmu, jak to się już stało w Czechach ku zadowoleniu kraju.

Cześć urzędowa.

(Ofiary dobroczynne.)

Na wsparcie pogorzalców *Buczacza* wpłynęło w drodze składek do c. k. urzędów powiatowych w *Tłumaczu* 2 zlr. 65 c., w *Mościskach* 77 zlr. 10 c. Nadto do urzędu powiatowego w *Mościskach* wpłynęło 21 zlr. na wsparcie pogorzalców z *Laszek*, w powiecie Rakymieńskim.

Wszystkie te ofiary zostały niezwłocznie odesłane na miejsce przeznaczenia.

(Z urzędowej części Gazety wiedeńskiej.)

Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższem postanowieniem z 10. września r. b. mianować najlaskawiej radcę nadwornego przy wyższo-austryackim namiestnictwie *Adolfa Kriegsau* szelcem sekcyjnym w ministerstwie stanu.

Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższem postanowieniem z 4. września r. b. zezwolić najlaskawiej *Bartłomiejowi Campana* i *Ludwikowi Junga*, ażeby przyjęli ofiarowane sobie posady pierwszy ces. meksykańskiego konszula w Wenecyi, a drugi posadę wicekonszula w Raguzie, i udzielił tak im, jako też mianowanemu ces. meksykańskiemu wicekonszulowi w Tryeście *Ferdynandowi Stepanek* władzę wykonawczą.

Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższem postanowieniem z 4. września r. b. dozwolić najlaskawiej *Józefowi Patella*, ażeby przyjął ofiarowaną sobie posadę ces. brazylijskiego wicekonszula w Wenecyi.

Ministerstwo stanu przyzwoliło w porozumieniu z innymi interesowanymi władzami centralnymi na założenie projektowanego przez J. G. Retzbach i J. Papęgo: „Pierwszego wiedeńskiego towarzystwa zabezpieczenia szkła zwiarcianego“ i zatwierdziła jego statuta.

C. k. Dyrekcyja długów państwa podaje do wiadomości, co następuje:

„Wymiana zapadających z dniem 15. października 1865 talonów na nowe arkusze kuponowe do 4½ procentowych obligacji pożyczki z 15. października 1849 na 100, 500, 1000, 5000 i 10.000 zlr. rozpoczyna się w c. k. uniwersalnej kasie długów państwa z dniem 15. września 1865.“

Cześć nieurzędowa.

Lwów, 16. września.

Fremdenblatt przynosi następujące zaprzeczenie: „Chociaż jest rzeczywiście mowa o nowym podziale krajów na powiaty po tej stronie Litawy odpowiednio podziałowi komitatów po tamtej stronie Litawy, to przecież — jak się dowiadujemy — jest zanadto wczesnem doniesienie jednego z tutejszych dzienników, że już jutro lub pojutrze przyniesie Gazeta wiedeńska głośne obwieszczenie względem Nizszej Austrii. Również — jak nam pisze pewien tutejszy korespondent — opierają się mniej więcej tylko na kombinacji dalsze szczegółowe podania rzeczzonego dziennika co do podziału Nizszej Austrii na 64 powiatów, których ma przypaść po 16 na każdy obwód.“

Jeden z dzienników wiedeńskich donosi o *wspólnej depeszy* Saxonii i Bawaryi do Austrii i Prus, w której obadwa te średnie państwa przytaczają szereg zarzutów przeciw konwencji. Podług wiadomości jednak, jakie otrzymał *Fremdenblatt*, nie została taka depesza wcale wydana, a nawet nie odbywały się w ostatnim czasie żadne układy, z których możnaby wnosić o takim kroku. Akcya dyplomatyczna spoczywa w tej chwili całkiem, większa część mini-

strów i posłów jest na urlopie, związek ma ferye, i przeto nie można przypuszczać, by w tych czasach mogło nastąpić jakieś ważniejsze zdarzenie dyplomatyczne.

O *zjeździe Monarchów w San Sebastian* podaje *Monitor* szczegółowe wiadomości. Cesarz Napoleon i Cesarzowa przybyli dnia 9go o godzinie 3ciej; u dworca kolei przyjmował ich Król i odprowadził potem dostojnych gości na ratusz do Królowej. Królowa przedstawiała im księcia Asturyi, Infantkę i innych członków swojej rodziny, tudzież marszałka O'Donnella, ministrów stanu i sprawiedliwości, jako też wielkich dygnitarzy dworu. Po tych przedstawieniach udali się Monarchowie do katedry. Potem odbyła się wielka rewyja i defilada wojsk. W chwili odjazdu odprowadzali Królowa i Król dostojnych gości do dworca kolei.

O *zjeździe Monarchów w Biarritz* i *S. Sebastian* powiada *Independ. belge*, że jeżeli był on czemś więcej niż wzajemnym aktem grzeczności, potrzeba podziwiać szybkość, z jaką załatwiono tam kwestyę ważnej osnowy. Cesarz Napoleon był bowiem w *S. Sebastian* tylko parę godzin, a spotkanie w *Biarritz* nietrwało także dłużej.

Paryski Monitor wieczorny z 13. b. m. dowiadyuje się, że monarcharstwa zgodziły się na *konwencyę względem żeglugi u ujść Dunaju*, i że wkrótce będzie mogło nastąpić podpisanie przygotowanego dokumentu.

Dzienniki pruskie zaprzeczają wiadomości, jakoby miało nastąpić wkrótce stanowcze uregulowanie *wojskowej organizacyi* Księstw, ponieważ utworzone jest teraz prowizoryum, które na razie czyni niepotrzebnymi stałe organizacje. Podobnie zaprzeczają one różnym fałszywym pogłoskom względem *Laueburga*. Jeżeli utrzymuje pogłoska — tak piszą do *Br. Ztg.* — że kraina ta ma stanowić powiat landratowski, i że zostanie połączona z prowincyą brandenburgską, z poczdamskim okręgiem rządowym, to możemy na to odpowiedzieć, że w tym względzie nie jeszcze nie postanowiono, i że wiadomość ta opiera się tylko na kombinacyach, które sprzeciwiają się zupełnie tym, jakie istnieją w tym względzie w berlińskich kolach politycznych.

Z powodu rozszerzonych przez niektóre dzienniki pogłosek o projekcie małżeństwa między domami sabaudzkim i burbońskim powiada *Epoca* madrycka: Książę Humbert, najstarszy syn Króla Wiktora Emanuela, musi na wszelki sposób ożenić się wprzód niż brat jego Książę Amadeusz (do którego odnosiły się pogłoski o małżeństwie.) Nadto nie jest polityczna sytuacja Europy dostatecznie ustalona, by sprzyjała pewnym przymierzom. Małżeństwo między familią Burbonów a dworem sabaudzkim równałoby się zerwaniu z partyą monarchiczną, która połączyłaby się potem z Karlistami.

Gazz. di Firenze utrzymuje z pewnością, że połowa stojącego w *Rzymie francuskiego korpusu okupacyjnego* będzie odwołana ztamtąd z końcem bieżącego miesiąca. Kardynał Antonelli otrzymał zawiadomienie o tem od sekretarza ambasady francuskiej, i ograniczył się tylko na przyjęciu tego do wiadomości, nadmieniac jednak, że zarządzone przez rząd papieżki rekrutacye postępują zwolna, i przeto nie będzie on miał do wspomnianego terminu do dyspozycyi dostatecznej siły zbrojnej ku ochronie państwa rzymskiego.

Paropływ *Lloyda „Aguila“* przywiózł do *Tryestu* najnowszą pocztę zamorską, sięgającą do 8. sierpnia. Propozycyę pokoju ze strony *Butanu* odrzucono jako niedostateczną, i robią się wielkie przygotowania do nowej kampanii. — W *Solo* przytkumiono zamach powstańczy. — Powstańcy chińscy zostali pobici przez syna *Sonkolinsina*.

Monarchia Austryacka.

Lwów, 15go września. (*Korpus ochotników do pomocy straży ogniowej.*) Na mocy uchwały magistratu i rady miejskiej zatwierdzonej dekretem wys. c. k. prezydium namiestnictwa z dnia 14. czerwca b. r. l. 5441 pr. formuje się dla miasta Lwowa korpus ochotników do pomocy straży ogniowej w sile 500 ludzi dwójakiej kategorii, mianowicie: 1) 200 murarzy, cieśli, blacharzy i pobijaczy dachów i kominiarzy; 2) 300 rzemieślników innych profesyj i innej kondycyi ludzi młodych, nienagannego zachowania. — Rzemieślnicy pierwszej kategorii będą w razie pożaru wedle potrzeby użyci do skrapiania i zrywania dachów, do przebijania ścian, ratowania ludzi i w ogóle do czynności trudniejszych, wymagających szczególnej zręczności; ochotnicy drugiej kategorii przeznaczeni są głównie do obsługi sikawek, wynoszenia ruchomości z domów zagrożonych i do innych pospolitych usług potrzebnych przy gaszeniu ognia. Cały korpus będzie rozdzielony na 5 oddziałów wedle pięciu części miasta. Wstępujący do tego korpusu obowiązują się dobrowolnie za wynagrodzeniem na każdą ogłoszoną próbę lub ćwiczenia w miejscu wskazanem stanąć, tudzież na każdy sygnał ogniowy z wieży, na miejsce pożaru przybyć i rozkazy komisji

ogniowej wykonawczej, a w szczególności naczelnika miejskiego korpusu pompierów ściśle spełniać.

Wynagrodzenie ustanowione za każdą próbę lub ćwiczenie i toż samo za pomoc przy gaszeniu pożaru nie trwającego dłużej nad trzy godziny — dla 1wszej kategorii rzemieślników po 50 centów, dla drugiej kategorii po 30 centów w. a. W razie dłuższego zatrzymania w czynności dopłaci się stosowna nadwyżka; dla krótszego trwania ćwiczenia próby lub pożaru powyższa kwota wynagrodzenia nie będzie uszczuplona.

Bez względu na to wynagrodzenie będą należący do korpusu, którzy odznaczyli się przy gaszeniu pożaru, przedstawieni do nadzwyczajnej nagrody w myśl §. 72 ustawy gminnej.

Próby i ćwiczenia będą się odbywać oddziałami po 100 ludzi; w naznaczonym dniu woźni landwójtowscy ogłaszają przy bębnie próbę, lub ćwiczenie w obrębie powołanego oddziału, a nadto będą w takim dniu powystawiane chorągiewki biało-czerwone przy studniach dotyczącej dzielnicy.

Po pierwszej próbie zapisani do korpusu, otrzymają na znak przyjęcia szarfę czerwoną z herbem miasta Lwowa, i tylko ta oznaka opatrzeni mają wstęp na miejsce pożaru.

Wypłata wynagrodzenia za próbę ćwiczenia lub pomoc przy pożarze nastąpi zawsze tego samego dnia lub nocy w ratuszu, w kancelaryi korpusu pompierów. Dla kontroli wypłaty otrzyma każdy należący do korpusu na miejscu pożaru od landwójta swojej dzielnicy markę blaszana i z takową zgłosi się do komisji uskuteczniającej wypłatę.

Magistrat podając te postanowienia do powszechnej wiadomości, wzywa szczególnie „młodzież rzemieślnicza, aby do korpusu „licznie przystępowała i w ćwiczeniach dających zajęcie mężkie, „pozyteczne, nabywała zdolności, która w dalszej życia kolei czę- „stokroć każdemu może się stać potrzebną do skutecznego działa- „nia w ochronie mienia i życia bliźnich.“

Zapisywać się wolno w urzędach landwójtowskich wszystkich 5 dzielnic i w kancelaryi korpusu pompierów w ratuszu. Zapis pierwszy trwa do końca października r. b.

△ **Wiedeń, 13. września. (Dwa okólniki.)** W ostatnim czasie rząd wydał dwa okólniki. Były to okólniki ministra sprawiedliwości do nadprokuratorów z tej strony Litawy, i okólnik kanclerza nadwornego węgierskiego do nadzupanów nowo zamianowanych. W pierwszym okólniku minister sprawiedliwości radzi unikać wszystkiego, co by mogło wzbudzać podejrzenie o tendencyjnym prześladowaniu prasy drukarskiej, zaleca tolerancję w obec uprawnionych usiłowań narządowych i wypowiada, iż rząd cesarski, daleki od wszelkiej obraźliwości, gruntowną krytykę swych rozporządzeń z wdzięcznością przyjmować będzie, byle tylko występowała na jaw staranność o dobro publiczne i duch wykształcenia i byle najwyższe sfery, tudzież jedność i całość monarchii nie były przedmiotem zaczepki, i byle unikano wszystkiego, co osłabić może powagę istniejącego prawa i władzę organów publicznych. Kiedy zaś p. minister sprawiedliwości publicznym rozprawom z tej strony Litawy zupełne wolne otwiera pole, byle tylko jedność i całość monarchii przedmiotem zaczepki nie były, organa zwanego stronnictwa na Węgrzech biorą pod rozbiór sprawy publiczne bez uwzględnienia momentu cyrkularzem ministra sprawiedliwości, wskazanego. Organa te stoją na stanowisku, z którego przemawiają za przywróceniem państwa węgierskiego. My zaś nie znamy państwa węgierskiego i do 1848 roku mowy o nim nie było, jak też mowy nie było o sejmie państwa węgierskiego. Znamy sejm krajowy węgierski, znamy Królestwo węgierskie i kraje jego przyległe, które złączone z niem były takim samym węzłem, jaki według sankcyi pragmatycznej łączył Węgry z innymi krajami i królestwami domu cesarskiego, które jednak miały zupełną swą autonomię administracyjną i legislacyjną, tak iż sankcyja pragmatyczna nie była przyjęta przez Węgry dla Siedmiogrodu i Krocacji, lecz każdy z tych krajów przyjął ją osobno dla siebie. Ztąd wynika, iż każdy kraj z osobna i samodzielnie przystąpił do całości monarchii, jaka sankcyją pragmatyczną utworzona była, iż każdy kraj z osobna zobowiązał się zostać przy tej całości, że każdy kraj z osobna ma udział w obowiązkach i prawach, z realnej tej unii wynikających. Przez sankcyję pragmatyczną zdziałane zostało pewne wzajemne porozumienie się dziedzicznego Królestwa węgierskiego z innymi dziedzicznymi królestwami i krajami, zdziałana została unia realna, stanowiąca ogół jednego państwa austriackiego, państwo więc w państwie stało się niemożliwe. Ta zaś unia realna, która ugruntuwała jedność i potęgę monarchii, cechuje stanowisko austriackie, jeżeli zaś są w Węgrzech stronnictwa stojące na stanowisku praw z 1848 roku to powiedzieć im musimy, iż prawa te wysokiemu celowi sankcyi pragmatycznej wyraźnie się sprzeciwiają, że ludy i kraje z tej strony Litawy, Krocacya i Sławonia, plemiona niemadziarskie w Siedmiogrodzie, wiele ludów węgierskich, rząd austriacki i rządy obce i sejm austriacki inaczej się na te rzeczy zapatrywały, iż w roku 1848 lord Palmerston i generał Cavaignac nie przyjęli postów węgierskich, których w skutek proklamowanej samoistności do nich wysłano, i że dotąd każdy rząd austriacki zajął w kwestyi węgierskiej stanowisko, które my stanowiskiem austriackiem nazwalimy. I na tem stanowisku się pozostanie, jeżeli nie ma być uznana fikcyja państwa węgierskiego, będąca podstawą praw zasadniczych z 1848 roku i jeżeli nie chce się zejść do unii personalnej, na której to drodze rozpadłaby się jedność państwa i państwo austriackie. Z radością przeto witamy okólnik nadwornego kanclerza węgierskiego do nowych nadzupanów,

ponieważ mowa jest w nim o związku Węgier z krajami dziedzicznymi na podstawie sankcyi pragmatycznej, tem samem zaś opuszczone zostało stanowisko unii personalnej i państwa węgierskiego wraz z prawami jego z miesiąca kwietnia 1848 roku o których formalne usunięcie teraz właśnie idzie, jak to w piśmie odręcznym Najjaśniejszego Pana do barona Vaja z dnia 20. października 1860 roku przewidziane zostało.

Wiedeń, 14. września. (Nowiny dworu.) Najjaśniejsza Pani przybędzie w piątek dnia 15. b. m. z Ischlu do Schönbrunn. Najjaśniejsza Pani zaś przyjedzie z dziećmi cesarskimi dopiero w 6 lub 7 dni później. — Dostojni rodzice Cesarza, Arcyksiążę Franciszek Karol i Arcyksiężna Zofia opuszczają Ischl dopiero z końcem września, a z początkiem października przeniosą się do Schönbrunn. — Pora myśliwska rozpocznie się z powrotem Jego Ces. Mości z Ischlu, a mianowicie odbywać się będzie najprzód polowanie na krzyki w cesarskich kniejach pod Laxenburgiem, Hütteldorfem i t. d. Wielkie łowy na grubą zwierzynę nastąpią dopiero z początkiem października.

Ich Cesarzew. MM. Arcyksiężęta Albrecht Fml. i Karol Ferdynand komenderujący generał kraju w Morawii udali się 12. b. m. z rana z Ołomuńca do Prosnicy dla zlustrowania stojącego tam pułku huzarów Cseh.

Jego Ces. Mość nadał przydzielonemu do jeneralnej komendy krajowej w Wiedniu Fml. Antoniemu baronowi Ruickstuhl godność tajnego radcy z uwolnieniem od tacy.

(**Wiadomości bieżące.**) Baron Hübner przybył tu z Paryża. Temi dniami bawiła tu deputacyja miasta Polny w Czechach, która Jego Exc. ministrowi stanu hrabiemu Belcredi doręczyła dyplom honorowego obywatelstwa w uznaniu zasług jego około odbudowania tego miasta po pożarze.

Deputacyja tutejszych kandydatów adwokatury miała temi dniami audyencyę u Jego Ex. ministra sprawiedliwości pana Komersa. Jego Excel. przyjął deputacyę jak najuprzejmiej i przyrzekł wypełnić słuszne jej życzenie, o ile będzie to w jego mocy. Co się tyczy wolności adwokatury, nie jest on wprawdzie osobiście za tem, ale w tym względzie mają jeszcze wotum obie izby rady państwa. W końcu oświadczył pan minister, że izba adwokatów będzie wzywana do spiesniejszego załatwiania spraw osobowych.

(**Z Dalmacji.**) Komisya sądowa, która wysłaną została na miejsce dla zbadania zaburzeń, jakie zaszły w Kuinie na dniu 20. z. m. z powodu wyborów gmianych, przesłała już pierwsze sprawozdanie swoje do Zary. Z tego pokazuje się dowodnie, że wyborcy cisnąc się bez porządku do urny przeszkadzali aktowi wyborczemu. A gdy kilku żandarmów chciało powstrzymać cisnący się tłum, udało się kilka osób na pobliskie wzgórze i zaczęło miotać ztamtąd kamieniami na zabudowanie komunalne. Za ich przykładem poszli inni, i wnet posypał się grad kamieni, które może a nawet prawdopodobnie mimowoli rzucających ugodziły i ranily kilku żandarmów i żołnierzy. Wtedy zabrano się energicznie do oczyszczania placu, i powstały owe pożałowania godne zgietki, które kilka osób przepłaciło życiem.

Księstwa Naddunajskie.

Bukareszt, 8. września. (Różne wiadomości.) Książę Kuza za powrotem swoim stara się postępować według rad, które mu z Paryża przesłano. Użył wszystkich środków ażeby przynajmniej na pozór przywrócić dobre stosunki z ludnością, oddalając z urzędów osoby niechętnie widziane, działając w duchu pojednania, zwiedzając chorych w szpitalach i t. p. Najpierwej wziął się do urzędników municypalności, którzy na barki swoje przyjął musiele grzechy z dnia 15. sierpnia, zaburzenie bowiem głównie było skierowane przeciwko municypalności, która z powodu wielu nadżyć u ludu bardzo była nienawidzona, nadto tyle była nieroztropna, iż w raporcie swym o wypadkach z dnia 15. sierpnia powiedziała, iż między pospólstwem co do ratusza szturmowało, poznano kilku agentów policyjnych. Oddalono więc wszystkich urzędników municypalności wraz z ich przełożonym, a aż do nowych wyborów nastąpić mających oddano sprawy miejskie w zarząd komisji złożonej z pp. Marin, Winterhalder, Falcojano, Hiesko i protopopa Kastrycza. Prócz tego usunięto z urzędu nader nieulubionego prefekta policyi Margilomana, w miejsce zaś jego powołano Beldimana, dotychczasowego prefekta obwodu Ilfow. Margilomon zaś dostał urząd prefekta, tym sposobem opróżniony. Jeneralnemu inspektorowi poczt i telegrafów Liebrechtowi udzielono kilka miesięcy urlopu za granicę, dokąd tenże się udał jeszcze przed przybyciem Księcia Kuzy. Lecz pomimo tego nie udało się Księciu ukończyć powszechnie niezadowolone, ani też wzbudzić nadzieję lepszej przyszłości. Gotuje się i owszem właśnie teraz pokojowa wprawdzie lecz silna demonstracyja przeciwko Księciu Kuzie. Mówią, iż kilkaset bojarów i kupców udać się mają do Księcia dla złożenia mu pokornej prośby ażeby zrezygnował, gdyż doświadczenie od samego początku rządów jego pokazało, iż nie jest w stanie przeprowadzić organizacji kraju i utrzymać porządek i prawa. Gdyby Książę Kuza pokorniej tej prośby nie wysłuchał, na ten czas wszystkie kupcy zamknąć mają sklepy swoje, gdyż i tak w obecnym stanie rzeczy, jak twierdzą, handlu żadnego prowadzić nie można. Pomimo tego, iż o demonstracyi takowej wiele bardzo mówią, wątpliwą jednak jest rzecz, ażeby do skutku przyjszła.

Termin oddania tytoniu i tabaki do składów rządowych przedłużony został do dnia 7. października b. r.

Kronika.

(W kronice „Czasu“) z dnia wczorajszego (15. b. m.) czytamy z niemałym zadziwieniem, że „urzędowa Gazeta Lwowska“ zawiera ogłoszenie widowiska niemieckiego na korzyść znajdującego się pod śledztwem byłego dyrektora teatru niemieckiego p. Schmidts'a. Czy nie raczyłby nam szanowny kronikarz „Czasu“ oznaczyć numer „Gazety Lwowskiej“, w którym owo ogłoszenie ma się znajdować? My bowiem wyczytawszy w „Czasie“ wzmiankę o tem mniemanem ogłoszeniu, niedowierzając własnej pamięci, przeglądaliśmy starannie cały szereg numerów „Gazety Lwowskiej“, ale nie podobnego nie mogliśmy znaleźć. Prosimy przeto, ażeby szanowny kronikarz „Czasu“ podobnie uczynił, a przekonawszy się, że „Gazeta Lwowska“ wcale nie ogłaszała widowiska na korzyść p. Schmidts'a, raczył odwołać mylne swoje doniesienie. Oczekujemy takiego odwołania tem pewniej będąc przekonani, że „Czas“ nie z umysłu tego baka puścił.

(Posiedzenie rady miejskiej) zapowiedzi na czwartek nie przyszło do skutku dla braku kompletu radnych.

(Nowy pensjonat żeński.) Pani Sydonia Kulezycka, wdowa po urzędniku, otworzyła dn. 1. b. m. we Lwowie przy ulicy dykasterjalnej nr. 63 nowy pensjonat żeński, w którym z wszelką starannością, prócz przedmiotów szkolnych, udzielają się: język francuzki i włoski, geografia, historia naturalna i powszechna, fizyka, estetyka, pedagogia, nauka rysunków, gra na fortepianie i roboty ręczne. W tym zakładzie przyjmują się panienki na wiat i stancyę, tudzież dochodzące.

(Pczary.) W Babiecu w powiecie Złoczowskim spalił się w nocy 3. na 4. b. m. dom włościański z budynkami gospodarskimi. Szkoda wynosi około 939 zlr. Ogień miał być podłożony i domniemanego sprawcę przytrzymano.

W Trybuchowcach w powiecie Jazłowieckim dn. 5. b. m. spaliły się dwa budynki gospodarskie i trzy stogi zboża. Szkoda wynosi około 120 zlr. Ogień miał powstać przez nieostrożność dzieci bawiących się siarnikami.

W Barszczowicach w powiecie Winnickim z przyczyny niewiadomej wybuchł pożar dnia 12go b. m., i pomimo szybkiej obrony pochłonął w krótkim czasie 23 budynków mieszkalnych i gospodarskich z wszystkimi zapasami zboża tudzież szkołę parafialną.

— Cesarz meksykański Maxymilian zawiązał za pośrednictwem generała Marqueza z wysoką Portą układy względem odstąpienia kilku lokalności w ziemi świętej, które Ich Mość Cesarstwo meksykańskie chcą nabyć dla siebie na własność, zrestaurować i poświęcić ku czci prawowiernym. Także p. Haro, który uda się wkrótce jako generał konsul meksykański na swoją posadę do Jeruzolimy, otrzymał polecenie, ofiarować imieniem Cesarstwa kościołowi grobu świętego przepyszną brylantami, szafirami i rubinami wysadzaną monstrancję i kielich. Obadwa artykuły, prawdziwe dzieła sztuki, wyszły z pracowni pana Meileno w Paryżu.

(Dzieło Dietla o szkołach) „Kraak. Ztg.“ donosi: Temi dniami wydany został 1. zeszyt dzieła „O reformie szkół krajowych“ Dra Dietla. Za godło pracy swojej postawił autor zdanie: „Dobrze urządzone szkoły są niewyczerpanym bogactwem kraju.“ Zeszyt ten obejmuje następujące główne oddziały: „Stanowisko szkoły“; „Rada szkolna krajowa“; „Język wykładowy“ Zeszyt drugi zawiera będzie: „Rzecz o szkołach ludowych czyli początkowych“; zeszyt trzeci: „O szkołach średnich: realnych i gimnazyalnych“. Zeszyt czwarty: „O szkołach wyższych: uniwersytetach i zakładach technicznych.“ Całe dzieło jest już ukończone w rekopisie i wychodzić będzie spiesznie z druku. Czysty dochód z tego dzieła przeznaczony jest na rzecz ubogich nauczycieli szkół krakowskich.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Lwów, 15. września. Handel zbożem ożywił się niespodziewanie i ceny żyta i pszenicy podniosły się znacznie. Pochodzi to o ile dotąd wiedzieć można z przyczyn wyłącznie miejscowych a mianowicie z braku dowozu przy jednostajnej konsumpcji. Tegorocznego zboża niewiele jeszcze namłócono i tylko ubożsi ziemianie potrzebujący pieniędzy na wydatki domowe i podatki zwożą na targ pomniejsze partje dla spieniężenia ich dopóki stosunki są pomyślne. Wysokie żądania sprzedających i podnoszenia się cen główniejszych gatunków zboża, uważają doświadczeni spekulanci jako wypadek przemijający i mają przekonanie, że ceny spadną zowu skoro właściciele wielkich posiadłości zaczną zwozić na targowicę swoje zbiory tegoroczne, które kupy pruscy uznają za dobre. Wielce ważnem dla handlu jest, że w tygodniu ubiegłym zaczęto dowozić plody węgierskie na Nowy Sącz do Bochni, Krakowa i miejsc w pobliżu Myśłowic w których znajdują się młyny parowe. Od czasu ostatniego nieurodzaju w Węgrzech nie ztamtąd nie dowożono do Galicyi. Tem bardziej zasługuje to na uwagę ileże Galicya zapamiętała dotąd okolice górskie i niziny podkarpackie, a teraz Węgrzy wyparli z targu towar galicyjski. Ważnem jest także, że obwód tarnowski współzawodniczący ciągle z dowozem z Królestwa Polskiego, wziął nad nim górę do czego głównie przyczynili się spekulanci tarnowscy. Dowóz żyta i pszenicy do Tarnowa, wynosił w tygodniu ubiegłym 9000 cet. Wszystko to powieziono do Krakowa dla młynów tamtejszych. Spekulanci tarnowscy poszukiwali żyta i pszenicy w obwodzie tarnowskim ale ceny miejscowe nie okazały się odpowiednio tem mniej, że obwód rzeszowski nie może wykazać znaczniejszego dowozu z prowincyi a kupy rzeszowscy wiedzą, że Kraków jest bezpośredniem miejscem odbytu i zamówienia z Tarnowa wtedy tylko mogą przyjsć do skutku gdy spekulanci lub komisanci mogą spodziewać się małego zysku. — Na naszej targowicy płacono najlepsze gatunki pszenicy po 7 zlr.

40 do 50 c.; partje zwiezione szybko rozebrano zwłaszcza do młynów. Właściciele młynów parowych zajmują stanowisko wyczekujące spodziewając się lepszego towaru i niższych cen. Cięższe gatunki jęczmienia są poszukiwane, na pośledniejsze nie ma obrotu, cena 3 zlr. 50 c. Najpiękniejsze gatunki żyta płacono w tygodniu ubiegłym po 6 zlr. Owies równie jak w poprzednim tygodniu płacono po 2 zlr. 20 c. Owies przeszłoroczny jest poszukiwany dla koni zbytkowych co zresztą powtarza się co rok o tej porze. Nasienia lnianego, które zdaniem naszych doświadczonych spekulantów miało tego roku udać się w Galicyi, zapowiadają się znaczniejsze transporta na październik. Kartofle według doniesień z obwodu Brzeżańskiego tu i owdzie psuć się zaczynają, potaniały w niektórych miejscach Galicyi i dowóz tego artykułu w krótszych odległościach zdaje się być korzystnym. Korzec 168 do 175 $\frac{1}{2}$ wagi, można dostać loco Czarna, gdzie jako w okolicy piaszczystej najlepsze rodzą się ziemniaki po 1 zlr. 10 do 15 c., w większych partjach nawet taniej. Spodium wysłano ztąd 130 cet. do Prus. Szmaty rozmaitego gatunku zwożą w pomniejszych partjach, z wszystkich stacyi kolei Karola Ludwika do Tarnowa, ztąd po należytem rozgatunkowaniu bywają posyłane do Weiskirchen i Wiednia. Co tydzień odchodzi z Tarnowa około 400 cet. Materje modne i towary wełniane zwłaszcza jesienne nadchodzą tu w znacznej ilości z fabryk berneńskich; w ubiegłym tygodniu zwieziono tu koleją żelazną około 2400 cet. tych towarów z czego znaczna część była przeznaczona do Księstw Naddunajskich. Delikatniejsze wyroby lniane znajdują także znaczny obrot w Księstwach Naddunajskich, i fabryki szlaskie dostarczają tam znaczną ilość tego artykułu. Obecnie zamieszki polityczne nakazują fabrykantom zachowanie ostrożności przy zawieraniu umów. Trzody chlewnej odeszło znowu z Krakowa około 8000 sz. do Ostrawy, Opawy i Lipnika. Bydła rzeźnego i opasowego przeznaczonego do Lipnika i Florisdof zapowiedziano w tygodniu ubiegłym 1100 sztuk. O wywozie do Anglii nie nie słychać. Zasługuje jeszcze na wspomnienie, że niektóre stacje kolei północnej nadysłają tu winogrona, które w handlu sprzedają się jako wolauskie.

Lwów, 16. września. Następujące ceny przeciętne czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów w II. połowie z. m. były na targach w obwodach Kołomyjskim i Samborskim:

Kategoria	Miejsce targu:											
	Kołomyja		Sokalyn		Kuty		Sambor		Trebosz		Komsarno	
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
waluta austriacka												
Mec pszenicy	2	90	2	50	3	1	3	42	3	30	3	70
„ żyta	2	25	2	27	2	36	2	62	2	72	2	55
„ jęczmienia	1	80	1	66	1	83	1	38	1	20	1	40
„ owsa	1	20	1	10	1	18	1	3		97	1	
„ hreczki	2		2	40	2	40					2	25
„ kukurudzy	2	80	2	59	2	70			3			
„ ziemniaków							1	23	1	5	1	
Cetnar siana	1		1	50		80		80		55		90
„ wełny						24						
„ nasienia koniczu												
Sąg drzewa twardego	5		6		4	20	6	26	7		9	
„ miękkiego	4				2	30	4	13	5	25	7	50
Punt mięsa wołowego		6		9		7		11		9		10
Mas okowity		72		75		60		48		55		60

(Nafta galicyjska.) Handel nafty wzmaga się ciągle, i nafta galicyjska niewątpliwieby konkurować mogła z amerykańską, gdyby ją staranniej czyszczono, a lepiej, praktyczniej pakowano. Amerykanie rozsełają naftę swoją w beczułkach po 2 do 3 cet.; galicyjską zaś rozsełają w dużych dziesięciocetnarowych beczkach.

Wielkie beczki narazone są na większe niebezpieczeństwa w przesłaniu, i trudniej je pozbywać na drobną rozprzedaż. Zdaje się, że dla tych obu powodów amerykańska nawet w Austrii więcej jest poszukiwana, niż galicyjska.

Może ta wzmianka z dzienników handlowych wyjęta zachęci producentów nafty do staranniejszego czyszczeniaonej i do zarządzenia zmiany w opakowaniu.

(Czas.)

Ostatnia poczta.

Peszt, 14. września. Nadesłana wczoraj telegrafem niektórym dziennikom wiedeńskim wiadomość jakoby hrabiemu Juliuszowi Andrassy, wydarzył się przedwczoraj przypadek w czasie przejazdki w lasku miejskim, jest całkiem fałszywa.

Hamburg, 14. września. Telegram z Kiel do Hamb. Nachr. donosi: Austriacka korweta „Arcyksiążę Fryderyk“ zawiąnął tutaj. Władzom oznajmiono, że Fml. baron Gablenz przybędzie w piątek do Kielu.

Neumünster, 13. września. Na zgromadzeniu delegatów szlezwicko-holsztyńskich miast były reprezentowane dwie trzecie części miast i miasteczek, i przyjęto podobne rezolucje jak podanie stanów.

Madryt, 13. września. Wiadomość o dymisji ministra stanu Bermudez de Castro jest fałszywa.

Rzym, 13. września. Jego Świątobliwość Papież powrócił dziś do Rzymu.

Warszawa, 13. września. Stan zdrowia namiestnika Berga jest stosownie do okoliczności pomyślny, ale jeszcze kilka tygodni będzie on musiał pozostać w łóżku. Dnia 11. b. m. musiał poddać się małej operacji, ponieważ trzeba było usunąć krew zapieczoną pod kolanem w dość znacznej ilości cięciem na trzy cale długości a na pół cała głębokiem. Operacja ta odbyła się szczęśliwie.

Tryest, 14. września. Z Alexandryi donoszą pod dniem 5. września: Przedwczoraj w nocy powstał pożar w magazynach kolei żelaznej i zniszczył mnóstwo pak z towarami i ważne papiery. Na kolei żelaznej z Kairu do Suezu zdarzył się nieszczęsny wypadek, przyczem kilku podróżnych, zostało zabitych i ranionych. Paropływ mesażeryi „Morris“ zetknął się 29. z. m. w tutejszym porcie z egipskim paropływem „Saidin“; ostatni utonął, a przytem zginął jeden oficer egipski. Cholera zgasa już w Kairze.

T E A T R.

Dziś (przedstaw. niemieckie): „Hernani“, wielka opera w 4 aktach. Pierwszy występ p. Burger z c. k. teatru w Salzburgu.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 15. września.

Hotel Langa: PP. Br. Rigler Alex., kr. pruski konsul, z Besarabji. — Bredt Teod., z Tlumacza.

Hotel angielski: Hr. Łączyński Hen., z Dmytrowic. — Hr. Michałowski Stan., z Krakowa. — Udrycki Adolf, z Wielkich Mostów.

Zajazd podolski: Fontana Alfred, c. k. rotm., z Piotrowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 15. września.

PP. Potocki Miecz., c. k. kons., do Kociubińczyk. — Jordan Józef, do Olszanicy. — Koszowski Michał, do Krowicy hołod. — Ustrzycki Wal., do Zamiechowa. — Godzieba-Wysocki Flor., do Krakowa. — Załęski Stan., do

Drohomyśla. — Ks. Soutzo Jerzy, do Mołdawji. — Hr. Borkowski Wit., do Winniczek. — Bocheński Alojzy, do Ottyniowic. — Rulikowski Lud., do Krakowa. — Winnicki Tytus, do Nadyecz.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 15. września 1865.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stępień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	326.67	+ 6.6	82.9	póln.-zach. mi.	pochmurno
2. god. popoł.	326.36	+ 11.9	61.5	" "	deszcz
10. god. wiecz.	326.91	+ 8.6	72.8	" "	pochmurno

Ilość deszczu 1.90.

Kurs lwowski.

Dnia 15. września

	gotówką		towarem	
	zł.	c.	zł.	c.
Dukat holenderski . . . . . wal. austr.	5	9	5	13
Dukat cesarski . . . . . " "	5	11	5	16
Półimperyal zł. rosyjski . . . . . " "	8	83	8	99
Rubel srebrny rosyjski . . . . . " "	1	68	1	70
" papierowy rosyjski . . . . . " "	1	42	1	44
Talar pruski . . . . . " "	1	61	1	62
Polski kurant i pięcioczetówka . . . . . " "				
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	68	10	68	65
" " " m. k. za 100 zł.	71	43	71	97
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne } bez kuponów	71	18	71	73
5% Pożyczka narodowa	72	38	72	92
Akcyje gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	193	50	195	33

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 15. września.

	złr.	kr.
5% Metaliki	68	50
5% pożyczka narodowa	72	50
Losy z 1860 roku	88	20
Akcyje banku wiedeńskiego	775	—
" " kredytowego	174	10
Londyn, 10 funtów szterlingów	109	10
Srebro	107	50
Dukat pojedynczy	5	13

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 13. września.

1. Dług publiczny. (Za 100 zł.)		Obl. ind. po 5 proc. za 100 zł.	pien. towar.	
A. Państwa.	pien. towar.			
W austr. wal. po 5%	62.40		88.50	92.—
" " bez kuponów	—		71.25	72.75
zwrotny po 5%	98.25		70.50	71.25
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	72.60		71.—	71.50
od kwiet. do paźd. po 5%	—		67.75	68.25
Pożyczka w srebrze z 1864 roku zwrotna w 35 latach	75.50		68.25	68.75
Z r. 1851 ser. B. po 5%	—		69.—	69.25
Metaliki po 5%	68.—		68.30	68.50
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	68.30		92.—	93.—
dtto. po 4 1/2%	58.50		—	—
dtto. " 4%	52.25		—	—
dtto. " 3%	39.50		—	—
dtto. " 2 1/2%	33.—		—	—
dtto. " 1%	13.40		—	—
Przez. do wyl. z r. 1839	143.25		—	—
Przez. do wyl. z r. 1839 piąta część losów	141.50		—	—
Przez. do wyl. z r. 1854	81.75		—	—
Przez. do wyl. z r. 1860 po 100zł.	88.40		—	—
Przez. do wyl. z r. 1860 po 10 zł.	94.30		—	—
Pożyczka r. 1864 (z premią) po 100 złr.	78.50		—	—
Renty Come po 42 lir. aust.	18.—		—	—
Wylos. obl. dawn. długa państ.	58.50		—	—
" " " 4 1/2%	59.—		—	—
" " " 4%	52.—		—	—
" " " 3 1/2%	45.—		—	—
Przez. do los. obl. daw. długa państ. z proc. w kraju	55.—		—	—
" " " 2 1/2%	50.—		—	—
" " " 2%	44.—		—	—
" " " 1 1/2%	39.—		—	—
dtto. z procent. za granicą	71.50		—	—
" " " 4 1/2%	67.25		—	—
" " " 4%	60.—		—	—
B. Krajów koronnych. Niższej Austrii	81.—		—	—
Wyz. Aust.	81.—		—	—
Salzburg	89.—		—	—
Czech	68.—		—	—
Morawii	81.—		—	—
Szłaska	88.—		—	—
Styrya	85.50		—	—
Tyrol	—		—	—
Kar., Krainy i Wyb.	88.50		—	—
Węgier	71.25		—	—
Banatu Tem.	70.50		—	—
Kroacji i Sławonii	72.—		—	—
Galicyi	71.—		—	—
Siedmiogrodu	67.75		—	—
Bukowina	68.25		—	—
Z klauzula wylos. w r. 1867	69.—		—	—
Banat Temesz.	68.30		—	—
Lomb. wen. pożycz. z r. 1859	92.—		—	—
Dług Tyrolu	—		—	—
" " " 5%	54.—		—	—
" " " 4%	54.—		—	—
" " " 3 1/2%	54.—		—	—
" " " 3%	54.—		—	—
" " " 2 1/2%	27.—		—	—
" " " 2%	27.—		—	—
" " " 1 1/4%	—		—	—
2. Stan oblig. domestykaln.				
Pe 3% za 100 zł.	22.50		23.50	
" " " 2 1/2%	17.—		19.—	
" " " 2 1/4%	16.50		18.50	
" " " 2%	14.—		16.—	
" " " 1 3/4%	12.50		14.50	
3. Akcyje. (Za sztukę.)				
Banku narodowego	776.—		777.—	
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	174.50		174.70	
Niz.-aust. tow. eskont. po 500 zł.	586.—		588.—	
Banku anglo-austriackiego na 200 złr. (20 ft. ster.) z wpłata 30%	75.25		75.75	
Póln.kol. po 1000 zł. m. k. 1668.	1670.—		—	
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	179.70		179.80	
Połud. kolei państ., lomb. wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłata 180 zł.	201.—		201.50	
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł. mon. konw.	130.75		131.25	
Kol. Kar. Lud. po 200zł. mon. konw.	194.75		195.25	
Lwowsko-czeruiow. kolej po 200 zł. w. a. w srebrze (20 f. s.) z wpłata 35%	80.—		81.—	
Uprzyw. czeska kolej zachodnia po 200 zł. w. a.	161.—		161.50	
Połnd.-póln.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	117.50		118.—	
Kolei Cisy po 200zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłata	147.—		147.—	
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	—		—	
dtto II. emis. po 200zł. m. k.	—		—	
Kolej Buzehradzka po 500 zł. m. k.	696.—		700.—	
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	240.—		244.—	
Kol. Bern. Ross. z pierwszeństwem po 200 zł. mon. konw.	—		—	
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. gór. po 200 zł. w. a.	131.—		133.—	
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	469.—		471.—	
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	221.—		223.—	
Tow. młyn. par. w Wied. po 500zł. w. a.	380.—		382.—	
Powsz. austr. Tow. gaz. po 200 zł. w. a.	260.—		265.—	
Mostu żel. w Peszcie po 500 zł. m. k.	370.—		375.—	
4. Listy zastawne. (za 100 zł.)				
Banku 6let. z r. 1857 po 5%	—		—	
narod. 10let. „ 1857 po 5%	104.—		104.50	
w n. k. przeznaczone do los. po 5%	93.40		93.60	
Banku (na 12 m. 5%	—		—	
narod. przezn. do losow. w. a. (wania po 5%	89.—		89.25	
Gal. Tow. kred. w w. a. po 4%	68.—		63.50	
Węgier. Towar. ziemskie po 5%	80.—		80.50	
5. Obligacje z prawem pierwszeństwa.				
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	97.50		98.50	
detto detto w srebr. upr za 100 zł. w. a.	82.50		83.50	
Emis. z r. 1862 za 100 zł. wal. aust.	75.—		76.—	
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	109.75		110.25	
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	101.—		101.50	
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	91.25		91.75	
Kol. półn. po 100 zł. w. a.	88.—		89.—	
Kol. Głogn. po 100 zł. m. k.	79.—		79.50	
Uprzyw. czeska kol. zach. po 300 zł. w. a. (w srebrze) za 100 zł.	87.—		87.50	
Połud. półn. kolej kom. po 5% za 100 zł.	76.—		77.—	
Kolej gal. Karola Ludwika po 300 zł. w. a. (w srebrze) po 5% za 100 zł.	91.—		92.—	
Tow. żegl. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	95.50		96.50	
Lloyda za 100 zł.	88.50		89.50	
6. Losy. (za sztukę.)				
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	121.90		122.10	
Tow. żegl. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	79.50		80.—	
Poż. Trye. po 100 zł. m. k.	108.—		109.—	
" " po 50 zł. m. k.	48.50		49.—	
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	22.50		23.—	
Esterhazego po 40 zł. m. k.	75.—		77.—	
Salma " 40 " "	27.—		28.—	
Palfiego " 40 " "	24.—		25.—	
Clarego " 40 " "	23.—		24.—	
St. Genois " 40 " "	23.—		24.—	
Windischgrätz 20 zł.	16.75		17.25	
Waldsteina 20 " "	16.—		17.—	
Keglevicha 10 " "	12.50		13.—	
Fundacya szpit. Arcyksięcia Rudolfa	12.—		12.10	
7. Weksle. (Na 3 miesiące.)				
Amsterdam za 100 zł. hol.	91.60		91.70	
Augsburg za 100 zł. w. p. n.	91.15		91.15	
Berlin za 100 tal.	—		—	
Wrocław za 100 tal.	—		91.30	
Frankfurt za 100zł. w. p. n.	91.20		91.20	
Genua za 100 lir. piem.	—		81.20	
Hamburg za 100 M. B.	81.10		—	
Lipsk za 100 tal.	—		—	
Liwurna za 100 lir. tosk.	—		109.30	
Londyn za 10 ft. szt.	109.20		—	
Lugdun za 100 fr.	—		—	
Medyolan za 100 lir. wł.	—		43.30	
Marsylia za 100 fr.	43.23		43.35	
Paryż za 100 fr.	43.40		—	
Praga za 100 zł. w. a.	—		—	
Tryest za 100 zł. w. a.	—		—	
Wenecya za 100zł. w. a.	—		—	
(31 dni po okazaniu.)				
Bukareszt za 100 piast. wol.	—		—	
Konstantynopol za 100 piast. tur.	—		—	
8. Kurs złota.				
Dukaty ces. men.	5.16		5.17	
dtto. pełnej wagi	5.16		—	
Korona	—		8.73	
20frankówka	8.71		8.98	
Rosyjski imperyal	8.95		1.61 1/2	
Talar związkowy	1.61		107.75	
Srebro	107.50		107.75	
Kurs korony w c. k. kasach	13zł. 50c.		—	